

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و برزنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

برگرفته از: بنیاد فرهنگ ستراتیژیک*
نویسنده: ولادیمیر پروخواتیلوف
برگردان: ک. رادین
۲۳ می ۲۰۲۳

آیا ترکمنستان نیز منتظر آن مسائلی است که در قزاقستان روی داد؟

امریکا آماده است تا کنترل تمام گاز ترکمنستان را در دست خود بگیرد

این پروژه نقش کلیدی در تحقق مفهوم آسیای مرکزی بزرگ دارد. هدف از این مفهوم، همانطور که نوشتیم، بیرون راندن روسیه و چین از منطقه، با تأکید بر ادغام جمهوری‌های آسیای مرکزی تحت کنترل و اشنگتن با افغانستان و پاکستان است. پروژه‌های زیرساختی، در درجه اول پروژه خط لوله "تاپی"، باید نقشی کلیدی در این امر ایفا کند.

****

به گزارش تارنمای رسمی وزارت امور خارجه ترکمنستان، در تاریخ ۱۴ جنوری ۲۰۲۲، یک هیأت افغانی به سرپرستی «امیرخان متقی» سرپرست وزیر امور خارجه این کشور از ترکمنستان بازدید کرد. در این بازدید پروژه‌های زیربنایی مشترک از جمله خط لوله گاز ترکمنستان - افغانستان - پاکستان - هند (خط لوله تاپی)، خط انتقال برق ترکمنستان - افغانستان - پاکستان و ساخت خط آهن از ترکمنستان به افغانستان مورد بحث و بررسی قرار گرفت. این پروژه‌ها، به هر شکلی، ده‌ها سال است که مورد بحث قرار گرفته‌اند، اما حالا طرفین مصمم هستند. «اوراسیا نت» که توسط بنیاد «سوروس»، بنیاد ملی دموکراسی (ایالات متحده آمریکا) و وزارت خارجه بریتانیا تأمین مالی می‌شود، به نقل از وزارت خارجه افغانستان گزارش می‌دهد که کار ساخت این خط لوله‌ها و همچنین پروژه‌های انرژی و راه آهن در ماه مارچ آغاز خواهد شد.

کارشناسان فنی دو کشور ۲۲ جنوری جلسه ای را برگزار کردند. آژانس «طلوع نیوز» از کابل به نقل از سخنگوی وزارت خارجه افغانستان گزارش داد که با ترکمنستان توافق کردیم که برای پرداخت هزینه‌ها به افغانستان وام بدهد و

افغانستان از عواید این پروژه، آن را برمی‌گرداند. در واقع پروژه خط لوله "تاپی" تدوین و طرح‌ریزی شده و تحت کنترل کامل ایالات متحده آمریکا و بریتانیا انجام خواهد شد. به‌طور رسمی، خط لوله "تاپی" را کنسرسیوم Pipeline Company Limited احداث می‌کند که در آن «ترکمن‌گاز» ۸۵ درصد سهام دارد، و شرکت دولتی گاز افغانستان، شرکت خصوصی پاکستانی «Inter State Gas Systems Limited» و شرکت دولتی هندی «گیل لیمیتد» هر کدام ۵ درصد سهام دارند. اداره پروژه خط لوله "تاپی" را بانک توسعه آسیایی انجام می‌دهد که سهامداران اصلی آن ایالات متحده آمریکا و جاپان هستند. بانک توسعه آسیایی کنترل کامل بر این پروژه را دارد. «تاپی» خط لوله گاز را از میدان «غالقینیش» در استان ماری (مرو) ترکمنستان به افغانستان، پاکستان و هند منتقل می‌کند. این خط لوله به طول ۲۱۴ کیلومتر از خاک ترکمنستان تا افغانستان امتداد خواهد داشت. این بخش در افغانستان از ولایات قندهار و هرات (۷۷۴ کیلومتر) می‌گذرد. سپس ۸۲۶ کیلومتر دیگر از پاکستان از طریق کوئته و مولتان. پایان مسیر خط لوله گاز در شهر «فازیلکا» هند در مرز هند و پاکستان در ایالت پنجاب است. ظرفیت اولیه خط لوله گاز ۲۷ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی در سال است، پس از یک سال بهره‌برداری تا ۳۳ میلیارد متر مکعب می‌شود.

تأمین‌کننده اصلی پروژه "تاپی" بانک توسعه آسیایی است. پیمانکار اصلی شرکت انگلیس «Penspen» است که قراردادی را برای تهیه یک مطالعه امکان‌سنجی برای پروژه دریافت و تعدادی قرارداد فرعی منعقد کرده است: با شرکت هالندی «Royal HaskoningDHV» (برای انجام مطالعات اجتماعی و زیست محیطی)، با شرکت آلمانی «ILF Consulting Engineers» [مهندسين مشاور] (برای کارهای مهندسی و طراحی اولیه)، با شرکت سعودی - آلمانی «Global Pipe Company» (برای توسعه خود خط لوله گاز). مشاوران حقوقی و فنی پروژه «تاپی» شرکت «Allen & Overy» (ایالات متحده آمریکا) و «Gas Strategies» (بریتانیا) هستند. آنطور که "اوراسیا نت" گزارش می‌دهد، "تاپی" یک واحد مسلح متشکل از ۳۰ هزار نفر را برای تضمین امنیت تشکیل خواهد داد. این پروژه نقش کلیدی در تحقق مفهوم آسیای مرکزی بزرگ دارد. هدف از این مفهوم، همانطور که نوشتیم، بیرون راندن روسیه و چین از منطقه، با تأکید بر ادغام جمهوری‌های آسیای مرکزی تحت کنترل و اشنگتن با افغانستان و پاکستان است. پروژه‌های زیرساختی، در درجه اول پروژه خط لوله "تاپی"، باید نقشی کلیدی در این امر ایفا کند. زمانی، «شهرات قدیروف»، محقق برجسته انسیتوت شرق‌شناسی آکادمی علوم روسیه، توجه خود را به این نکته جلب کرده بود که از نظر اقتصادی، خط لوله گاز از ایران برای افغانستان و پاکستان بسیار سودآورتر است. از سوی دیگر، خط لوله "تاپی" ترکمنستان را به مدار نفوذ آمریکا می‌کشاند و پس از آن، به تدریج کل منطقه آسیای مرکزی را وارد مدار خود می‌کند. "تاپی" تا حدی یک تله برای ترکمنستان است. به این معنا که اجرای "تاپی" تحت پوشش آمریکا انجام می‌شود و غیر از این نمی‌تواند باشد و این امر رابطه بین واشنگتن و عشق‌آباد را به طور کامل و بی‌کم‌وکاست تعیین می‌کند و اگر چنین پیش نرود، ترکمنستان می‌تواند منتظر در دسر و مشکل باشد. «الکساندر کنیازف» شرق‌شناس روسی خاطر نشان می‌کند که ساخت "تاپی" "کاملاً با منافع چین در تضاد است": "تاپی رقیب مستقیم پروژه خط لوله گاز «میر» ایران و پاکستان است که باید از بزرگترین میدان ایران، پارس جنوبی، به بلوچستان پاکستان بیاید و از آنجا ... در امتداد بزرگراه «قاراقوم» به «سین کیانگ» چین برود. همزمان با احیای پروژه "تاپی"، ایالات متحده آمریکا شروع به ساخت خط اتصال ترانس خزر می‌کند. شرکت امریکایی «Trans Caspian Resources» همانطور که نوشتیم، اعلام کرد که قصد دارد ساخت یک خط لوله زیر آب را آغاز کند تا از انتقال گاز طبیعی از ذخایر عظیم ترکمنستان از طریق بحیره خزر به آذربایجان و احتمالاً بیشتر به اروپا اطمینان حاصل شود. این شرکت توسط سفیر سابق ایالات متحده آمریکا در ترکمنستان و رئیس هیأت مدیره بنیاد «OpenStreetMap» «آلن ماستارد» هدایت می‌شود. این بنیاد با آژانس ملی

اطلاعات جغرافیائی ایالات متحده آمریکا برای کمک به سازمان "سیا" در تدوین بانک اطلاعات جهانی سیا همکاری می‌کند.

ایده اتصال بین خزر توسط «لوک کوفی»، کهنه‌کار اطلاعات نظامی ایالات متحده آمریکا ارائه شد، که در مقاله‌ای که در وب سایت «The Heritage Foundation» منتشر شد، این پروژه را «تنها راه مقرون به صرفه برای آوردن گاز از آسیای مرکزی به اروپا، بدون عبور از روسیه یا ایران نامید». آمریکا با راه‌اندازی پروژه‌های «تاپی» و اتصال بین خزر به دنبال کنترل کامل منابع گازی ترکمنستان است. در این میان، امریکائی‌ها مناسبات حقارت‌آمیز خود نسبت به «نخبگان ترکمن ترسیده از حوادث قزاقستان» و ترکمنستان به‌عنوان کشوری «که توسط دزدسالاران قبیله ئی اداره می‌شود» را پنهان نمی‌کنند، که به نوشته «اوراسیا نت»، همان «مشکلات» مقامات فاسد قزاق انتظار می‌رود.

* <https://www.fondsk.ru/news/۲۰۲۲/۰۱/۲۵/turkmeniju-ozhidaut-te-zhe-problemy-chto-i-kazahstan-۵۵۳۹۶.html>